

8WEEKLY

Novembermeisjes

Hieronder is een fragment te lezen uit het titelverhaal uit Vincent Overeems verhalenbundel *Novembermeisjes*.

De ikfiguur (een bibliothecaris) in het verhaal belandt op een dag per toeval in een gesticht waar hij zich uitgeeft voor de broer van een gedrogeerde patiënte. Hij is getuige van het seksueel misbruik van enkele patiënten. Uiteindelijk probeert hij zich bij het politieverhoor – tegen alle bewijzen in – als leider van de groep verdachten in deze zedenzaak te presenteren.

Daarna ging het heel snel. Na een halfuur kwam Boseo weer naar buiten lopen, en je zag meteen dat het niet goed met hem ging. Hij was bleker geworden en hij hield zijn hand op zijn maag.

‘Kom,’ zei hij.

‘Wat was dat voor een streek?’ vroeg ik.

‘Een leerzame. Ik dacht: die moet weer eventjes inbinden. Die heeft het te hoog in zijn bol.’

‘Je hebt je niet aan je woord gehouden. De derde keer zou je me mee laten gaan.’

Hij keek me aan. ‘Wat bazel je? Het is laat. Ik ga naar huis. Je ziet maar wat je doet.’

‘Ik breng je naar huis. Je ziet er slecht uit.’

Opnieuw dat gezicht vol pijn. ‘Steken, verdomme. Al de hele avond. En misselijk. Het houdt maar niet op.’

‘We nemen een taxi.’

Ik zag hem enige tijd nadenkend naar me kijken. Het was of hij zich iets realiseerde, of hij ergens in berustte. Hij verzette zich verder niet.

Ik liep naar een telefooncel, belde een taxi en toen ik weer terugkwam was hij op de stoeprand gaan zitten. Na een paar minuten verscheen de taxi en we stapten in. Boseo mompelde het adres en de auto trok op. Terwijl hij zich in de achterbank drukte, slikte hij een paar keer en sloot hij zijn ogen. ‘Niet goed,’ zei hij tussen zijn tanden.

Terwijl we de portiektrap op gingen moest ik hem al ondersteunen; zijn toestand leek snel achteruit te gaan. Hij leunde zwaar en drukte zijn huissleutels in mijn handen. Ik kreeg de deur niet onmiddellijk open, wat hem ongeduldig maakte. ‘Naar links sukkel, dat slot gaat naar links open.’

Binnen bracht ik hem naar de zitkamer, hij liet zich direct op de bank vallen. Het was een ruim appartement, met antieke meubels. Maar het vreemde was dat over de meeste meubels witte lakens waren gedrapeerd.

Boseo greep naar zijn agenda. Hij bladerde erin, pakte de telefoon – een looptelefoon – en draaide een nummer. Hij kreunde.

Na lang overgaan nam iemand op. Boseo zei zwak:

'Svensen, met Boseo. Kom snel, het is ernstig. Die buikpijn is te erg...'

Ik hoorde de huisarts iets antwoorden, zonder het te verstaan.

'Weet ik het? Jij bent de dokter. Ik sterf hier van de pijn. Niet normaal. Je moet komen. Ik weet dat het laat is.'

Hij gooide de telefoon naast zich neer. Ik pakte hem op en terwijl ik hem weer in de houder legde viel mijn oog op het wijnrek. Ik trok er een fles uit en keek naar het jaartal. . Ik pakte de kurkentrekker die op de bijzettafel lag en begon de fles te ontkurken. Ik draaide het etiket een ogenblik zijn kant op.

'Een goeie?'

Hij keek weerloos toe. Ik vroeg me af of hij nog steeds twijfelde of ik een malloot was.

'Kan ik iets voor je doen? Zal ik anders muziek opzetten? Wat wil je horen?' Ik pakte een glas, schonk het voor zijn gezicht in en nam een slok.

Boseo schudde zijn hoofd. 'Water.'

Ik liep naar de keuken, schonk een glas in en kwam weer terug. Hij pakte het aan, nam een slok, knoeide en gaf het glas weer terug.

'Misselijk, ik ben zo verschrikkelijk misselijk.' Hij wenkte. 'Kom eens dichterbij.'

Ik boog me over hem heen. Hij stonk.

Krachteloos zei hij: 'Je moet me helpen...' Hij wachtte even en hapte naar adem. 'In de slaapkamer staat een kast. In de onderste grote la ligt materiaal. Dat mogen ze nooit vinden. Begrijp je dat?'

'Ja.'

'Vernietig het... alles. In de gootsteen van de keuken, of voor mijn part in de badkamer. Doe wat je wilt, maar doe het binnen. Je bent er even mee bezig, maar het moet. Alles. Ze mogen niets vinden.'

'Alleen in de onderste la?' vroeg ik. 'Niet ergens anders?'

Hij schudde zijn hoofd. 'Nee, nergens.' Hij wilde nog iets zeggen, richtte zich wat op – het moet erg pijn hebben gedaan, want hij greep naar zijn buik. 'Waar blijft hij toch?'

'Kop op,' zei ik en ik sloeg hem zachtjes tegen zijn wang. 'Hij komt zo. Doe je ogen even dicht.'

Hij liet zich zakken en sloot inderdaad zijn ogen.

Ik wachtte een tijdje, raapte toen de agenda op en legde hem op het tafeltje. Ik pakte de telefoon en liep zachtjes naar zijn slaapkamer. Ging op het bed zitten en drukte op de r van *redial*. De telefoon ging lang over. Even was ik bang dat hij al op weg was.

Toen: 'Svensen.'

'Dag dokter Svensen. U kent mij niet, maar ik ben bij de heer Boseo. Mijn naam is Verloop. Jan Verloop. De heer Boseo belde u zo-even.'

'Ja, ik sta op het punt naar hem toe te gaan.'

'Dat is niet meer nodig.'

'O?' Het klonk geïrriteerd.

'Hij vroeg me u te bellen. De pijn is veel minder geworden.

En het spijt hem dat hij u zo lastigviel.'

'Het zal anders niet de eerste keer zijn dat ik midden in de nacht moet komen. Terwijl hij weet wat hij heeft, en wat hij eraan moet doen. Of liever gezegd: voor moet laten.'

'Ik begrijp het.'

'Zeg hem dat het echt moet ophouden, hij weet maar al te goed waar ik het over heb. Het kent een einde. Het is heel ernstig. Ik heb hem dat al honderdmaal gezegd.'

'Ik zal het zeggen. Maar nu slaapt hij.'

'In orde.'

'Excuses. En tot ziens.'

'Dag.' De klik van het neerleggen. Ik gooide de telefoon op het bed, bedacht me, pakte hem weer op en wreef hem schoon met de mouw van mijn trui.

Ik keek naar de kast en aarzelde. Ik keek naar het licht van de koplampen van een auto die door de straat reed, het kantelde door de kamer. Toen stapte ik op de kast af, zakte op mijn knieën en trok de la open. Er kwamen stapels foto's te voorschijn.

'Pervers.'

Ik ging met mijn handen door de stapels. Het waren er veel. Foto's van meisjes uit de inrichting. Het was vreemd, ik kende ze allemaal. Ik zag wat ze daar hadden gedaan. Ik zag de kerels en hun opgewonden koppen. Ik dacht aan schimmel en ontbinding, en liet de foto's door mijn vingers glijden. Een hand die op een mond werd gedrukt, een blik waarbij het oog wegtrok. Het gesticht trad in zijn ware gedaante naar voren.

'Geen schaamte,' stelde ik verrukt vast. 'Er is geen schaamte.'

Ik liep naar de keuken, zocht naar een plastic tas en nam er een mee terug naar de slaapkamer. Toen ik langs Boseo liep keek ik naar hem; hij leek nog steeds bewusteloos. Terug in de slaapkamer propte ik de foto's in de plastic tas. Ik probeerde niet te kijken, maar soms viel er een naast de zak, en als ik hem oppakte wist ik me niet te beheersen. Het was schaamteloos. 'Dat is juist goed. Nu doorzetten. Hoe vreselijker, hoe beter.'

Toen de la leeg was, keerde ik hem nog voor de zekerheid om, en voordat ik hem terugschoof keek ik op mijn knieën onder de kast. Niets meer. Met de volle tas liep ik naar de voordeur en zette hem naast de deurpost. Ik liep terug naar de woonkamer; Boseo was met zijn rug naar me toe gaan liggen. Ik boog over hem heen en trok aan zijn schouder.

'Boseo.'

Hij reageerde en draaide zich langzaam naar me toe.

'Gedaan,' zei ik.

'Alles?'

'Ja. Ik heb de verbrande troep in een plastic tas gegooid. Die zal ik zo wegbrengen. Je kan als je wilt gaan kijken, er ligt nog wat roet in de wasbak, dat moet je maar wegspoelen.'

'Heb je ze bekeken? Ja, natuurlijk...' 'Ja.'

'Ze zat er niet bij, hè?'

'Wie?'

Hij richtte zich wat op. 'Lisa. Die heb ik altijd gespaard.

Voor jou.'

'Inderdaad, ik heb haar niet gezien.'

Hij probeerde zich op te richten. Hij hoestte een paar keer hevig en slikte. 'Mijn god, wat ben ik misselijk!' Hij had haast geen kracht meer om te praten. Er kleefde bloed aan zijn tanden.

Ik ging tegenover hem op de bank zitten en nam het glas wijn weer in mijn hand. 'Waar blijft die Svensen toch?' vroeg ik me hardop af. 'Hij had hier toch allang kunnen zijn. Misschien moet je hem toch nog eens bellen.'

Boseo keek naar het tafeltje waar de telefoon hoorde te liggen, zag de lege houder, zocht naast de bank en keek me vervolgens aan. Heel lang. Ik hief het glas.

'Hij zal zo wel komen. Het is een brave dokter, dat heb je zelf gezegd. Hij komt met een pilletje.'

Ik weet, het is jammer, maar hij heeft sindsdien niets meer gezegd. Ik kan ook niet met zekerheid zeggen dat hij begreep wat er gebeurde. Ik heb voor zijn ogen rustig mijn glas leeggedronken, en toen ik opstond, lag hij weer buiten westen. Boseo de bezweerder. Hier had hij niet van terug. Ik nam het stokje over.

Ik ben naar de voordeur gelopen, heb de huissleutels gepakt, voorzichtig de plastic tas opgepakt en ben naar buiten gegaan. Ik heb de deur achter me dichtgedaan zonder geluid te maken, en hem toen op slot gedraaid. En dan? Dan daal je met de tas de portiektrap af en ga je de straat op. Het is nog pikkedonker, je zou van het moment kunnen zeggen: 'De straten zijn van jou.' Ergens op weg naar huis gooi je de sleutelbos in een vuilnisbak en als je thuis bent schud je als eerste de tas leeg in de grote lade onder je bed. Je zegt nog hardop en sereen, alsof je een of ander gebed prevelt: 'De werkelijke tijden mogen wat mij betreft aanbreken.'

En daarna was je grondig je handen.

*

Schrijver en kijker volgen mijn gang als ik binnen word geleid en wachten gespannen het moment af dat ik ga spreken.

Ik neem plaats; volkomen kalm, mijn handen gevouwen. Lange tijd zeg ik geen woord en ik sluit mijn ogen. Ik denk aan de zon die zo direct zal ondergaan, aan de mensen op straat, aan de stad en zijn verkeer. Toegegeven: ik hield me er niet goed staande. Ik denk aan Boseo, aan Verloop, aan mijn collega's, aan deze twee stakkers voor me. En ten slotte aan Lisa. Lisa met haar boeken en haar afgekloven nagels.

Voor nu is alles zoals het altijd is geweest, de feiten spreken straks. Dit dient met de juiste timing te worden uitgevoerd. Ik denk: de mensen zullen mij voortaan begroeten met de blik die ik verdien. Ik open mijn ogen, kijk omhoog naar het licht, haal diep adem en zeg: 'Breekt u in bij mij thuis, en kijk onder het bed. Met permissie. Daarna zal ik uitleg geven.'

Mijn woorden veroorzaken rumoer. Terwijl ik mijn blik op de tl-buizen gericht houd hoor ik hun

stemmen, de deur die opengaat, haastige voetstappen op de gang.

Dan sluit ik opnieuw mijn ogen. Ik ben weer op de bibliotheek. Is het de laatste keer? De rijen boekenkasten, de geur die er hangt. Het is vroeg, er zijn nog geen bezoekers. Het licht dat laag door de ramen valt. De dagen zijn droog en koud. Een collega vraagt iets; ik snauw want ben immers bezig. Ik pak een boek van de plank, sla het open op een willekeurige pagina en moet lachen. Ik lees over mijn dagen van afwachting, over het zittend slapen in de brede vensterbank, over mijn honger die uitblijft, over de meubels die groot en donker zijn, over de vloer die uitgestrekt voor me ligt en waar ik niet overheen durf te lopen. Ik lees: er wordt geklopt. Voorzichtig.

Eindelijk, denk ik. Het spel is afgelopen. Applaudiseren maar.

Vincent Overeem

Novembermeisjes

Uitgever: De Bezige Bij

Prijs: € 15,00

ISBN 9023417739